

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DET KONGELIGE
VAJSENHUS

1916

Sistens pædagogiske Studiesamling
København 1916

Beretning

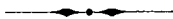
om

det kgl. Vajsenhus

1916

ved

Chr. Ottesen,
Forstander og Inspektør.

København.

Trykt hos J. H. Schultz A/S.

1916.

Profektor: Hs. Majestæt Kongen.

Direktøerne er:

- Hr. Konferensraad, Grosserer Claus L. Smidt, K. DM.
(²³/₃ 1908, Kurator ¹⁸/₁₁ 1895).
- Hr. Biskop H. Ostenfeld, R. af D. DM. (¹/₁₀ 1911).
- Hr. Departementschef O. Damkier, K. DM. (³/₂ 1914).

Kuratorerne er:

- Hr. Etatsraad, Direktør Jacob Hegel, R. af D. DM.
(²⁷/₂ 1888).
- Hr. Konferensraad C. C. Gammeltoft, R. af D. DM.
(¹⁵/₈ 1904).
- Hr. Kammerherre Otto Bull, SK. DM. (²²/₈ 1908).

Stiftelsens Virksomhed.

Det kgl. Vajsenhus er stiftet af Frederik IV. ved Fundats af 21. Juli 1727.

Dets Virksomhed omfatter forældreløse Børn af alle Stænder i hele Riget.

For Sjællands Stifts Vedkommende understøttes Børnene fra selve Stiftelsen i København, som dog undtagelsesvis ogsaa antager sig Børn fra andre Stifter.

Til Lolland-Falsters Stift, Fyns Stift og de fire jydskke Stifter sender Vajsenhuset aarlig af sine Midler 14,520 Kr. til Understøttelse for derboende forældreløse og faderløse Børn.

De 14,520 Kr., som Vajsenhuset aarlig udreder af sine Midler til de seks Stifter uden for Sjælland, er ifølge Aarsindberetningen fra Stifterne anvendt saaledes:

Aarhus Stift har modtaget 3,120 Kr., understøttet 62 Børn (28 i Købstad, 34 paa Land).

Fyns Stift har modtaget 2,820 Kr., understøttet 30 Børn (11 i Købstad, 19 paa Land).

Ribe Stift har modtaget 2,690 Kr., understøttet 36 Børn (7 i Købstad, 29 paa Land).

Aalborg Stift har modtaget 2,380 Kr., understøttet 53 Børn (29 i Købstad, 24 paa Land).

Viborg Stift har modtaget 1,780 Kr., understøttet 22 Børn (19 i Købstad, 3 paa Land).

Lolland-Falsters Stift har modtaget 1,730 Kr., understøttet 41 Børn (23 i Købstad, 18 paa Land).

I alt modtaget 14,520 Kr., understøttet 244 Børn (117 i Købstad, 127 paa Land).

Disse Understøttelsesportioner fordeles ifølge kgl. Resolution af 1. Juli 1872 til Stifterne efter Folketallet, men efterhaanden som Vajsenhusstiftelsen udvider sin Virksomhed, skal Udvidelsen samtidig følges ad for det københavnske Vajsenhus's og for Stifternes Vedkommende, saaledes at der for hver ny Vajseplads i København kommer en ny Understøttelsesportion for Stifterne, først til det lavest doterede Stift og dernæst til de højere doterede, Rækken opad.

Ifølge samme Resolution bestemtes endvidere, at Uddelingen og Understøttelserne overlades til Stiftsøvrighederne, dog at disse ikke behøver straks at uddele det hele Beløb, der bliver dem tilsendt fra Vajsenhusbestyrelsen i København, men maa være berettiget til efter bedste Skønnende at opspare en Del deraf til Opsamling af et Fond til Grundlæggelse af mindre Vajsenhusstiftelser i Stiftsstæderne.

Foruden de Børn, som Vajsenhuset saaledes understøtter gennem Stifterne, er der fra Moderstiftelsen her udgaaet 5,754 Børn, idet der fra Vajsenhusets første Virksomhed 1727 til 31. Marts 1914 er udgaaet 3,253 Vajser og fra Skolens Ordning (1824) 2,501 Skolebørn (faderløse).

Ansøgninger om Understøttelse fra Vajsenhuset skal da for de Børns Vedkommende, der bor i Sjællands Stift, indgives til Direktionen for det kgl. Vajsenhus i København. De, der ønsker at ansøge om Børns Optagelse i det kgl. Vajsenhus, kan afhente Skemaer til Udfyldning paa Inspektionens Kontor i Kontortiden Kl. 8—10 Form.

Bekendtgørelse om ledige Vajsepladser indrykkes

i Bladene 3 Gange i December Maaned. Ansøgningsfristen udløber hvert Aar den 1. Februar.

Som Regel optages kun ægtefødte Børn, „dog kan Vajsenhuset undtagelsesvis og under særlige Omstændigheder antage sig uægte Børn“, hvor dog begge Forældre i saa Tilfælde skal være døde. Til at komme i Betragtning ved Besættelsen af Pladserne for forældrelose Børn udfordres iøvrigt ifølge Vajsenhusets Fundats og Anordning:

- 1) at Børnenes Forældre begge er døde, at de efter disse ikke har arvet eller hos Slægtninge og Venner nyder saa meget, at de deraf kan til Nødtørftighed underholdes,
- 2) at de har naaet en Alder af 5 à 6 Aar,
- 3) at de er født i Kongens Riger og Lande, samt
- 4) at de ikke er behæftede med smitsom Sygdom eller paa Grund af Legemssvaghed er ubekvemme til Arbejde.

Ansøgninger om Understøttelse fra Vajsenhuset for de Børn (forældreløse eller faderløse), der bor i de øvrige Stifter, maa indsendes direkte til Stiftsøvrigheden i det Stift, hvori Barnet har sit Ophold.

De forældreløse Børn, der optages i Vajsenhusets Skole, **bor ikke** paa selve Stiftelsen, men hos Slægtninge eller Plejeforældre i København.

Denne Forandring fra Bopæl og Opdragelse paa selve Stiftelsen til Familiepleje uden for Stiftelsen foregik ved kgl. Resolution af 23. Maj 1826 efter Indstilling af Direktionen i Erkendelse af, at det er et Barn tjenligt at opdrages i Familie, helst hos Slægt eller Venner, eller, hvis ingen saadanne findes, der, hvor Ansøgerne, hvem det paahviler at skaffe Barnet et godt Hjem, maatte finde det bedst. Naar Ansøgeren er ude af Stand dertil, kan Vajsenhuset træde hjælpende til.

Hvor Hjemmet ikke byder betryggende Garantie for Barnets gode Opdragelse og ikke forstaar at samarbejde med Skolen paa rette Maade, kan Vajsenhuset flytte Barnet til et andet Hjem.

Nedenstaaende Bestemmelser og Betingelser for at have et forældreløst Vajsenhusbarn i Pleje, vedtoges d. 25. April 1914 af Direktionen og udsendtes til samtlige under det kgl. Vajsenhus staaende Plejehjem saavel i som uden for København; endvidere udsendtes disse Bestemmelser til Overværgeraadet, Overbestyrelserne for de danske Plejehjemsforeninger og det kommunale Plejebørnstilsyn samt til de øverste Politimyndigheder i København og Frederiksberg.

A. Angaaende forældreløse Børn, der gaar her i Skolen:

1.

Alle de Børn, der understøttes af det kgl. Vajsenhus, staar under Vajsenhusets Tilsyn, og de Børn, der gaar i Skolen paa det kgl. Vajsenhus, tilses i Hjemmene af Stiftelsens Lærere og Lærerinder.

2.

Saafernt en anden Myndighed, det være sig Politiet, Værgeraadsinstitutionen eller det kommunale Plejebørnstilsyn maatte være foranlediget af en eller anden Grund til at foretage noget Skridt angaaende Barnets Forhold, skal Plejehjemmet straks gøre vedkommende opmærksom paa, at Barnet staar under det kgl. Vajsenhus's Tilsyn og samtidig meddele Vajsenhusets Forstander, at og hvorfor en saadan Henvendelse af en anden Myndighed er sket.

3.

Barnet maa ikke flyttes til eller anbringes i noget andet Hjem uden Vajsenhusets Samtykke. Skulde Plejeforældrene forandre Bopæl, maa der i betimelig Tid gives Vajsenhuset Meddelelse herom.

4.

Alt angaaende Barnets Forhold i Skole og Hjem kan forhandles ved de tilsynshavendes Besøg. Forstanderen er yderligere at træffe hver Søgnedag 8—10 Fm. og som Regel hver Mandag og Torsdag Aften 8—10 i Vintermaanederne, hvis nogen ønsker at forhandle med ham.

5.

Indtræffer der forandrede Omstændigheder i Plejehjemmets Forhold, maa Vajsenhuset straks have Underretning herom og forbeholder sig at træffe Afgørelse af, hvor vidt Barnet bør søges anbragt andetsteds, hvilket uvægerligt vil ske, hvis Plejehjemmet ikke kan eller vil samarbejde med Vajsenhuset.

6.

Den, der modtager et af Vajsenhusbørnene i Pleje, er ansvarlig for, at Barnet faar en god, kristelig Opdragelse, lever under gode, sunde og moralske Forhold samt holdes til regelmæssig at søge Skolen. I Sygdomstilfælde maa det straks meddeles Barnets Klasselærer Aarsagen til Barnets Udeblivelse. I Tilfælde af Forsømmelse i nogen af disse Henseender forbeholder Vajsenhuset sig Ret til Barnets Anbringelse andetsteds.

7.

Intet af de Børn, der gaar i Skole i det kgl. Vajsenhus, maa have Byplads under nogen som helst Form, og i Hjemmet maa Barnet i sin Fritid — naar Lektierne er lærte — kun anvendes til saadant Arbejde, som en god, omhyggelig Familiefader vilde sætte sit eget Barn til.

8.

Plejepengene udbetales kvartalsvis forud den første Søgnedag i hvert Kvartals første Maaned paa Forstanderens Kontor. De, der hæver Pengene, maa have behørig Legitimation med.

9.

Disse Bestemmelser og Betingelser opbevares af Plejehjemmet og fremvises paa Forlangende af vedkommende Politimyndighed, Værgeraadsmédlem eller Médlem af det kommunale Plejebørnstilsyn (se § 2).

B. *Angaaende forældreløse Børn, der ikke gaar her i Skolen.*

1.

Alle de Børn, der understøttes af det kgl. Vajsenhus, staar under Vajsenhusets Tilsyn; de Børn, der ikke søger Skolen paa det kgl. Vajsenhus, men kun faar Pengeunderstøttelse, tilses af Viceinspektricen, Viceinspektøren og Forstanderen for det kgl. Vajsenhus.

2.

Saafrémt en anden Myndighed, det være sig Politiet, Værgeraadsinstitutionen eller det kommunale Plejebørnstilsyn, maatte være foranlediget af en eller anden Grund til at foretage noget Skridt angaaende Barnets Forhold, skal Plejehjemmet stráks gøre vedkommende opmærksom paa, at Barnet staar under det kgl. Vajsenhus's Tilsyn, og samtidig meddele Vajsenhusets Forstander, at og hvorfor en saadan Henvendelse af en anden Myndighed er sket.

3.

Barnet maa ikke flyttes til eller anbringes i noget andet Hjem uden Vajsenhusets Samtykke.

4.

Indtræffer der forandrede Omstændigheder i Plejehjemmets eller Barnets Forhold — alvorlig Sygdom, Dødsfald, Klager over Barnets Skolegang eller Opførsel — maa Vajsenhuset have Underretning herom for at kunne hjælpe og retlede Barnet og Hjemmet, og Vajsenhuset forbeholder sig i saadanne Tilfælde at

træffe Afgørelse af, hvor vidt Barnet bør søges anbragt andetsteds.

Ligeledes skal der i betimelig Tid gives Vajsenhuset Meddelelse, naar Barnets Plejeforældre skifter Bopæl.

5.

Alt angaaende Barnets Forhold i Skole og Hjem kan forhandles ved de tilsynshavendes Besøg i Hjemmet. Forstanderen er yderligere at træffe hver Søndag 8—10 Fm. og som Regel hver Mandag og Torsdag Aften 8—10 i Vintermaanederne, hvis nogen ønsker at forhandle med ham. For de Børns Vedkommende, der er anbragte uden for København, kan disse Forhandlinger føres skriftlig med Forstanderen.

6.

Den, der modtager et af de under det kgl. Vajsenhus staaende Børn i Pleje, er ansvarlig for, at Barnet faar en god, kristelig Opdragelse, lever under gode, sunde og moralske Forhold, samt, for saa vidt Barnet ikke gaar i Skole i det kgl. Vajsenhus, holdes til at søge regelmæssig Skolegang i en af Hjemstedets Skoler. I Tilfælde af Forsømmelse i nogen af disse Henseender forbeholder Vajsenhuset sig Ret til Barnets Anbringelse andetsteds.

7.

Plejeforældrene maa ikke udnytte Barnets Arbejdsevne uden for Hjemmet, og navnlig maa intet af de Børn i København, der staar under det kgl. Vajsenhus, have Byplads under nogen som helst Form. I Hjemmet maa Plejeforældrene kun anvende Barnet til saadant Arbejde, som en god, omhyggelig Familiefader vilde sætte sit eget Barn til.

8.

I den sidste Maaned i hvert Kvartal indsendes for de Børns Vedkommende, der ikke søger Vajsen-

husets Skole, til Kontoret paa det kgl. Vajsenhus en af Barnets Lærer eller (uden for København) Sognepræst underskrevet Attest for, at Barnet i det forløbne Kvartal regelmæssig har søgt Skole, har udvist Flid og god Opførsel og i Hjemmet i det hele har levet under gode Forhold.

9.

Naar denne Attest er indkommet, udbetales Pengene kvartalsvis forud den første Søgnedag i hvert Kvartals første Maaned, sidste Gang før Konfirmationen henholdsvis i Januar eller Juli Maaned.

10.

Saa snart Barnet bliver indmeldt til Konfirmationsforberedelse, skal det meddeles Forstanderen for det kgl. Vajsenhus, hos hvilken Præst Barnet er indmeldt.

11.

Disse Bestemmelser og Betingelser opbevares af Plejehjemmet og fremvises paa Forlangende af vedkommende Politimyndighed, Værgeraadsmedlem eller Medlem af det kommunale Plejebørnstilsyn (se § 2).

Mindst hver tredje Maaned bliver der afholdt samlet Lærermøde under Forstanderens Ledelse, hvor alle Forhold vedrørende Hjem, Børn og Skole da behandles.

Til en Del af de forældreløse Børn (for Tiden 121) ydes der foruden fri Skolegang, og hvad dertil hører, ogsaa en aarlig Pengeunderstøttelse, alt efter de ledige Pladsers Antal, og hvor Børnenes Trang og særlige Forhold maatte gøre det ønskeligt; denne Understøttelse, som altid udbetales forud i Kvartalets Begyndelse, bortfalder ved Barnets Konfirmation.

For de forældreløse Børn i Stiftet, der bor uden for København og nærmeste Omegn, og af en eller

anden Grund helst maatte forblive paa det Sted, hvor de har deres Tilhold, kan der ansøges om en Pengeunderstøttelse alene (120 Kr. aarlig).

De faderløse har fri Skolegang, Bøger, og, for saa vidt de gør sig værdige dertil, ogsaa Konfirmationsudstyr. Endvidere har de Adgang til flere Legater, hvor de maatte gøre sig fortjente dertil.

De udgaaede Elever — og da navnlig Vajserne — stræber Vajsenhuset efter Evne, og saa vidt dets Midler strækker, at uddanne i forskellige Retninger og anbringe i gode Stillinger, hvor da Forstanderen maatte finde det formaalstjenligt, og Slægtningene, hvem det paahviler, maatte savne Evnen dertil.

Konfirmationsudstyr er i Aarets Løb blevet udredet til 37 Vajser og et mindre til 33 Skolebørn.

Efter Konfirmationen er 31 Vajser (18 Dreng og 13 Piger) og 15 faderløse (9 Dreng og 6 Piger) blevet understøttet.

Af konfirmerede Dreng er 12 anbragt ved Haandværk, 4 ved Handel, 7 paa Kontor, 3 ved Landvæsen, 2 som Kok, 1 som Musiker og 4 paa Præliminæreksamens Kursus.

Af konfirmerede Piger er 13 anbragt ved Husvæsenet, 8 i Forretning, 6 paa Kontor, 3 i Hjemmet, 1 ved Telefonselskabet, 1 ved Syning, 3 paa Købmandsskolen og 2 paa Præliminæreksamens Kursus.

Med de Børn, som bliver anbragt uden for København i Provinserne, fører Forstanderen Tilsyn ved sine aarlige Inspektions- og Anbringelsesrejser.

Helst anbringes de udgaaede Elever ved Haandværk, Handel, Kontor eller anden praktisk Virksomhed. Uden at paatage sig nogen Forpligtelse stræ-

ber Vajsenhuset dog at tage Konsekvensen af sine humane Bestræbelser ved at hjælpe saadanne Elever frem ad den rette Vej, hos hvem der afgjort findes særlig fremragende Evner i en bestemt Retning. Vajsenhusets Elever rekruterer jo fra alle Samfundslag, hvor Forældre eller Fædre ved deres Død ikke har efterladt sig saa meget, „at Børnene deraf til Nødtørftighed kan opdrages“. Derfor er der overmaade mange Børn, udgaaede fra dannede Hjem, hvis Udvikling er brudt midt under deres Opvækst ved Forældrenes eller Faderens Død, hvorfor Opgaven ikke bør eller kan være at sænke Niveaueet for Barnets videre Udvikling og saaledes bringe en helt misvisende Førskydning ind i Barnets eller Familiens Liv. Nej, Opgaven er tvært imod at bevare, hvad der er erhvervet af Dannelselse og Udvikling fra tidligere Barneaar og saaledes føre Barnet videre frem, hen imod det Maal, som var tilstræbt fra Begyndelsen, og som vilde være naaet, hvis Forsørgerens Død ikke var kommet hindrende i Vejen. „Opgaven maa være den“, som Biskop Mynster i 1844 udtalte det, „at Vajsenhusets Værd som Forsørgelsesanstalt aldrig forringes. Vajsenhusets skønne Bestemmelse er det at træde forældreløse Børn i Faders og Moders Sted, men denne Bestemmelse vilde det kun højst ufuldkomment opfylde, dersom det forlod Børnene, saa snart deres Skoleundervisning var tilendebragt.“

Denne af Biskop Mynster udtalte Opfattelse af Formaalet for Vajsenhusets Virksomhed har været den ledende Grundsætning for alle Stiftelsens Direktioner.

I Overensstemmelse med denne Opfattelse bestræber Vajsenhuset sig derfor nu for at bevare Forbindelsen mellem Skolen og de udgaaede Elever, da disse ellers oftere mangler al anden Tilknytning i Livet og saaledes let kan tynges af Følelsen af at

høre til „de hjemløse“. Dette sker dels ved i de ganske unge Aar at hjælpe med Raad og Daad, saa vidt vi evner, dels ved Aaret rundt med Undtagelse af de tre Sommermaaneder Juni, Juli og August at modtage de udgaaede Elever her paa Vajsenhuset som dets Gæster, for saa vidt det kan forenes med deres Livsgerning og Pligter imod denne.

Møderne holdes paa selve Vajsenhuset, for Pigerne om Mandagen, og for de unge Mennesker om Torsdagen fra 8—10. Paa disse Aftener underholdes de unge med Oplæsninger, Foredrag og Musik.

Der er bestandig i Lokalet fremlagt et stort Udvalg af ypperlige Billedværker og illustrerede Bøger, hvormed de unge lejlighedsvis kan beskæftige sig, samt en betydelig Mængde Stereoskopbilleder fra alle Verdens skønneste Egne, saaledes at der altid er nok til nyttig og fornøjelig Underholdning.

Et Bibliotek, bestaaende af dansk, tysk og engelsk Litteratur, beregnet paa de unges Tarv, er indrettet til Udlaan.

Ved disse Sammenkomster er Forstanderen altid til Stede, saa at de unge, der ved deres Forretninger er forhindret i at træffe ham i Kontortiden om Formiddagen, er sikre paa bestandig at kunne træffe ham der, naar de trænger til hans Hjælp eller Raad.

Den sædvanlige større Udflugt med de unge ved Foraarstide gik i Aar til Gribso, Fredensborg og Omegn.

Stiftelsens Læge er Hr. L. Djørup, som ansattes af Direktionen den 20. September 1900. To Gange om Ugen — Tirsdag og Fredag fra 9—10 — har han Konsultation her paa Skolen, og i alvorligere Tilfælde tilser han Børnene i Hjemmet. Hvert Aar tilstiller han Direktionen en Indberetning om Sundhedstilstanden paa Stiftelsen med en vedlagt Tabel over de Børn, der har været syge, og de Sygdomstilfælde, hvoraf de har lidt.

Til

Direktionen for det kongelige Vajsenhus.

Sundhedstilstanden hos Eleverne i Vajsenhuset har i det forløbne Aar i alt væsentlig været god. Ingen epidemisk Sygdom har bredt sig i Skolen, hvis Arbejde i det hele ikke har været hindret af større Sygelighed.

Nogle Hospitalsindlæggelser har været nødvendige (for Blindtarmsbetændelse, for en acut Benmarvs-lidelse og for Nyrebetændelse); de to første Patienter er udskrevne helbredede, den sidste er endnu under Behandling paa Rigshospitalet.

Januar 1916.

L. Djørup.

Stiftelsens Tandlæge er Fru Holst-Hansen Huus, ansat 27. Januar 1912, der tilser samtlige Børn og har Konsultation dels i sit Hjem og dels her paa Skolen. Hvert Aar tilstiller hun Direktionen en Indberetning; af den under 26. Januar 1916 indgivne Indberetning fremgaar, at foruden at samtlige Børns Tænder er blevet eftersat, er der siden 24. Januar 1915 udført 74 Tandudtrækninger, 301 Plomberinger, 11 Nervebehandlinger og 54 Tandrensninger.

Stiftelsens Arkitekt er Hr. Slotsforvalter, Arkitekt Otto Zeltner, ansat 4. Februar 1904.

Stiftelsesfesten afholdtes den 11. Oktober.

Til Stede ved Højtideligheden var Direktionens og Kuratelets Medlemmer samt foruden Lærerpersonalet og de 5 øverste Klassers Elever Præmiebørnernes Mødre. Festen indlededes med, at Børnene sang første Del af Jubilæumskantaten.

Hs. Højærværdighed, Biskop Ostenfeld, traadte derpaa frem og udtalte:

I Bibelen har vi jo mange af Guds Løfter til os, og henimod Slutningen af vor Bibel er der et Løfte, som lyder saaledes: „Den, som sejrer, vil jeg give at æde af Livets Træ, som er i Guds Paradis“. I kan jo nok huske, at i Edens Have stod der et Træ, som kaldtes Livets Træ. Den, som spiste af Træets Frugt, skulde bevare Livet, faa Næring for Livet og ikke dø. Og da Adam og Eva havde været ulydige mod Gud, saa blev de fjernede fra Haven, for at de ikke mere skulde spise af Livets Træ. Nu var de komne ind under Døden. Men i det Løfte, jeg nævne, siger Jesus Kristus til Menneskene, at de ogsaa skal komme til Livets Træ og faa Lægedom imod Døden. Det er det, som loves, og vi vil gerne leve, Døden er en Fjende, som vi ikke kan magte; at faa et Lægemiddel mod Døden er stort at se hen til.

Men hvem er det, at dette Løfte gives til? Der staar ganske kort: den, som sejrer. Og nu ved I jo nok alle sammen, at det at sejre er noget stort. Naar der meldes om Sejr for den tyske Hær, saa jubler de derhjemme, og naar der meldes om Sejr for den franske Hær, saa er der Glæde over hele Frankrig. De føler, at det er det, som det gælder om, at sejre. Men det er nu ikke alene, naar man har Soldateruniformen paa, at det gælder om at sejre. Derom gælder det egentlig hele Livet. Derom gælder det ogsaa i Skolen. Den, som kommer uforberedt i Skolen og kommer op og kan ingenting, han har lidt et Nederlag, og han føler det, men hver den, som samvittighedsfuldt har gjort sin Pligt, han har vundet en Sejr. — Og saa har I maaske ogsaa hørt om, at naar man skal vinde Sejr, saa maa man være vel udrustet, den, som ikke er det, kan aldrig vente at vinde Sejr. Eders Skoletid er en saadan Tid, hvor man ruster sig for at kunne sejre, naar det rigtig gælder i Li-

vets Kamp sidenefter. Thi uden Kamp vindes der aldrig Sejr. For ogsaa dér kommer der Kamp, ogsaa dér stilles der Fordringer, og der er bleven sagt, at man egentlig kunde nøjes med ude paa Gravstenene at sætte enten den Indskrift: „Her hviler en Sejrherr“ eller den anden: „Her ligger en, som led Næderlag“. Det gælder om at vinde over sig selv, at sejre der, hvor man er stillet overfor den vanskelige Opgave, den svære Lektie, den gnavne Kammerat, man har med at gøre, og det gælder om at sejre i det hele, at man kan faa Guds Løfte, som er til den, som sejrer. Den, som sejrer i det smaa, han vil ogsaa blive dygtig til at sejre i det store. Saa ønsker jeg Eder, at I maa være saadanne, som sejrer, og at Guds Løfte da maa vinke Eder!

Efter at anden Del af Kantaten var afsunget, kaldte Forstanderen de Børn frem, der skulde have Præmie, og efter at have forestillet dem for Direktionen og Kuratelet, udtalte han:

Naar vi nu atter er samlede paa Frederik d. Fjerdes Fødselsdag, vil vi med Taknemmelighed mindes Frederik d. Fjerdes Navn og den store Velgerning, hans Kongegave har været for os alle. Der er saa meget mere Grund hertil i disse alvorlige Tider, som det er godt at vide et Sted, hvor forældreløse og faderløse Børn kan søge Hjælp og Støtte i den Nød, der hersker i saa mange Hjem. Og derfor vil vi altid bevare Frederik d. Fjerdes Navn i taknemmelig Erindring.

Men vi maa ogsaa paa denne vor Aarsfest bringe Gud en dybtfølt Tak, fordi Han har holdt sin Haand over Vajsenhuset i det Aar, der er gaaet, og fordi Han til Trods for den Alvors Tid, hvori vi lever, har tilladt os at udføre vor Gerning i Ro. Det er ogsaa vel værdt at takke for, at hele vor lille Kreds er bleven bevaret i det forløbne Aar; i de sidste forudgaaende Aar har Døden været vor Gæst, i Aar er vi blevet forskaanet,

og det har saa meget at sige i et saadant snævert Samfund som det, Vajsenhuset er, hvor hver enkelts Gerning betyder saa meget og kun saa daarligt kan undværes. Idet vi siger Tak, fordi Gud har bevaret os, beder vi om, at Han ogsaa vil holde sin Haand over os i det kommende Aar.

Jeg maa ogsaa gribe Lejligheden til at sige Direktionen og Kuratelet Tak for den store Velvillie, hvormed de har givet Tilladelse til Afhjælpning af den forhaandenværende Nød, hvad enten det nu er sket gennem Bispisningen af de faderløse i Vinterens Løb eller nu i den sidste Tid ved særlig Hjælp til Vajsernes Plejehjem.

Og I Børn vil kunne forstaa, i hvert Fald de ældre iblandt Eder, at vi i Aar som i Fjor maa aflyse Ballet; thi Tiderne er alt for alvorlige til Ballets Glæder. Og vil I nu sige, at I trods alt har holdt Humøret oppe, saa vil jeg svare dertil, at vi ældre er glade for Eders gode Humør, det er dejligt, at I kan have det, og det forfrisker os ældre under vor daglige Gerning. Derfor siger jeg ogsaa til Eder med Apostelen Paulus: „Kast ikke Eders Frimodighed bort, thi den har en stor Belønning“, og dette Ord henvender sig til os alle sammen, thi der kan komme Tider, hvor vi baade har Frimodighed, Taalmodighed og Udholdenhed behov. Og navnlig for Eder, der nu staar her for at faa Præmie, vil jeg ønske, at I maa bevare Eders Frimodighed i Eders Hjem og i Eders Gerning, at I maa blive gode mod Eders Moder, Bedstemoder og dem, der staar Eder i Forældres Sted, at I frimodigt maa gaa ud til Eders Gerning, den være nu stor eller ringe, samt at I i al Eders Færd frimodigt maa vedkende Eder at være danske Børn. Jeg har sagt det saa tit, saa I er maaske snart kede af at høre det; men det kan ikke siges for tit i vore Dage: vær danske Børn og voks op til at blive danske Mænd og Kvinder, der vil værne gamle Danmark og gøre Eders Fædreland Ære. Og

endelig ønsker jeg Eder Frimodighed til aldrig at skamme Eder over Evangeliet. Ja, gid I altid maa kunne sige med Paulus: Jeg skammer mig ikke ved Evangeliet; thi det er en Guds Kraft til Salighed for hver den, der tror!

Biskoppen uddelte derpaa Præmierne, der bestod af Ure, illustrerede Bøger i Pragtbind og Syskrin, og efter at have ønsket Børnene til Lykke udtalte han Ønsket om, at de nu ikke maatte blive staaende ved denne øjeblikkelige Sejr, men gaa videre fremad i det gode Spor, og at de fremfor alt ikke maatte glemme at takke Gud, men give ham Æren for den Sejr, de havde vundet.

Vajsenhusets Skoleorkester spillede derefter: „Vor Gud han er saa fast en Borg“, „Mægtigste Kriste“ og „Kongernes Konge“ og sluttede med „Kong Christian“, som paahørtes staaende; hermed sluttede Højtideligheden.

Det sædvanlige Skolebal i Anledning af Stiftelsesfesten og de unge udgaaede Elevers Bal aflystes i Aar paa Grund af de urolige Tider.

Aarsmeddelelser.

Den 11. Marts 1915 var det 25 Aar siden, at Frk. Sophie Bruun, Frk. Petra Moberg, Hr. Krigsraad L. Waldorff og Hr. Haandgerningslærer C. Larsen fik fast Ansættelse ved det kgl. Vajsenhus. De fire Jubilarer hædredes ved en Skrivelse fra Direktionen, som samtidig med at tilstille Jubilarerne en Hædersgave udtalte en Paaskønnelse af deres trofaste Arbejde gennem de mange Aar. Ved det samme Dag afholdte Festmaaltid, hvor foruden det samlede Lærerpersonele Jubilarernes nærmeste Slægt var til Stede, fejredes de afholdte jubilerende Medarbejdere i Tale og Sang.

Ved Direktionens og Kuratelets Velvillie er en længe paatænkt Forandring bleven indført derved, at der i Aar saavel til Drengene som til Piger er blevet indrettet W. C. i Skolebygningens Kælderetage.

Ved Hr. Professor Jungersens elskværdige Imødekommenhed har Børnene i de øverste Klasser haft Tildelelse til under cand. theol. Hjørlands Vejledning at besøge Zoologisk Museum uden for den sædvanlige Besøgstid for som Led i Undervisningen at gennemgaa Afsnit af Naturhistorien paa selve Museet.

Den 30. Oktober indbød Hr. Direktør Hofmann 125 af Børnene til at overvære „Mester og Lærling“ i Dagmar-teatret. Børnene var glade og taknemmelige over den fornøjelige Forestilling.

Julefesten

fejredes den sidste Skoledag før Juleferien. I hver Klasse var der fra Morgenstunden sat et lille Juletræ, som Børnene selv havde været med til at pynte. Kl. 12 hørte Skolen op, hvorpaa Børnene, Lærerpersonalet og Gæsterne efter en halv Times Frihed samledes i Gymnastiksalen, hvor der var anbragt et Juletræ med Lys paa midt i Salen. Efter at alle var kommet til Stede, sang Forsamlingen: Julen har bragt velsignet Bud, og efter at have oplæst Juleevangeliet udtalte Forstanderen:

„En af vore gamle Julesalmer begynder med: Velkommen igen Guds Engle smaa fra høje Himmelsale, og saa siges der om dem: udbære vor Jul ej nænner I, derpaa tør nok vi lide, og ganger dog ej vor Dør forbi, os volder ej den Kvide.

Der udtales i disse Linier en Frygt for, at Julens Engel skal gaa vor Dør forbi og glemme os eller, som det hedder derude paa Landet, bære Julen ud for os og tage den fra os. Og naar i hvert Fald vi ældre tænker paa de alvorlige Tider, vi lever i, tænker paa, hvorledes vi stadig hører om Krig og Ulykker, saa er det vel gaaet mange, som det er gaaet mig, at det er, ligesom nogen har taget Julen fra os, og vi derfor heller ikke har Lyst til at holde Jul i Aar, at vi hverken kan føle Julefreden eller Juleglæden. Den Tanke kunde maaske derfor opstaa, hvorfor skal vi egentlig holde Jul, var det ikke meget bedre helt at afskaffe Julen; der vendes jo op og ned paa saa meget i vore Dage, hvorfor skal vi da holde paa den; i Stedet for at svare paa det Spørgsmaal, om Julen bør afskaffes eller ej og opstille ørkesløse Betragtninger om, hvad man kunde gøre eller ej, vil vi blot pege paa den Kendsgerning, at Julen er kommen, og at den kommer igen hvert evige Aar uden at spørge os om Forlov, og den gør mere end det, den griber os alle sammen med sin forunderlige og vidunderlige Stemning og tvinger

os til at holde Jul selv dem, som nok saa længe har strittet imod. Det er Julens Magt over Sindene, de unges som de gamles, som ingen kan staa imod. Naar vi hører det dejlige gamle Juleevangelium, og synger de gamle Salmer, opdukker der Minde paa Minde hos os, og saa maa vi overgive os helt og holdent til Julens Stemning.

Hvad er det da for en Stemning? Ja, læser vi om Hyrderne, der holdt Nattevagt derude paa Marken, saa ser vi, hvor de blev betaget af alt, hvad de havde set og hørt, og vi hører dem udbryde: Lader os gaa til Bethlehem. Og læg saa Mærke til, at de ikke blot sagde det, men ogsaa stod op og gik til Bethlehem. Det var ikke en forbigaaende Stemning, at de blot tænkte paa, at nu kunde det være interessant at gaa til Bethlehem, men Handling maatte følge paa Tanke, og de drog af Sted og fandt Barnet i Krybben. Ja, saaledes bar de enfoldige Hyrder sig ad, de glædede sig over at finde Verdens Frelser i Bethlehem; men ogsaa Vismændene følte Længselen efter en Frelser og drog af Sted, og „Stjernen ledte vise Mænd til vor Herre Kristus hen, og de ham fandt i Bethlehem“ og glædede sig over, at de havde fundet det lille Jesusbarn.

Men, vil du vel saa sige, det er saa længe siden, og hvad kommer det os ved; vi, som lever 1900 Aar efter, vi kan jo ikke drage til Bethlehem, og kom vi derned, fandt vi jo ikke Jesusbarnet i Krybben. Nej, vi kan ikke gaa til Bethlehem, men vi kan tænke paa, hvad der skete sidste Julenat, i Aaret 1914, det er da ikke saa længe siden. Julenat 1914 var der ogsaa Nattevagt ude paa Marken, det var ikke af fredelige Hyrder, men det var Soldater i Løbegravene og Skyttegravene, der holdt Vagt, rustede til Tænderne med alle Nutidens frygtelige Vaaben. Det var kun smaat bevendt med Stilheden, for Kanonerne dundrede over alt; men paa een Gang blev der stille, og saa hørte man en forunderlig Lyd, man hørte Julens Sange paa

Tysk, Fransk, Engelsk, ja, og det maa I ikke glemme, ogsaa paa Dansk. Vore kære gamle danske Julesalmer lød ud i Nattens Stilhed fra vore Venner Sønderjyderne. Ser I Børn, det var Julestemning i 1914, I kan tro, der var Alvor til Stede, men I kan ogsaa være forvissat om, at der har været Juleglæde. Alle disse Krigere, der holdt Nattevagt, har følt Trang til at samles om de gamle Juletoner, der mindede dem om Hjemmet, hvor man sang om Frelseren, der kan hjælpe og lindre al vor Nød, og derfor gik de i Tankerne til Bethlehem, og det er nu min Tro, at mange af dem ogsaa fik Jesusbarnet at se, selv om de ikke opnaaede at se Solen Julemorgen.

Og som det gik Hyrderne paa Marken og Soldaten paa Slagmarken, saaledes gaar det ogsaa os her i Dag. Ogsaa vi er ude paa Marken, hvad enten det nu er Arbejdsmarken eller Skolemarken, ogsaa vi holder Vagt ved og om vor Gerning, den være nu stor eller lille. Ogsaa vi har vore Bekymringer og Sorger, af hvad Art de nu end monne være. Derfor trænger vi alle til en Støttestav og en Hjælper, naar det kniber for os, og en saadan Støtte finder vi i det gamle Juleevangelium. Ogsaa vi, du og jeg, trænger til en Frelser, der kan hjælpe os, thi hvad gavnede det et Menneske, om han vandt den ganske Verden, men tog Skade paa sin Sjæl. Derfor tænder vi Julelysene, for at Lyset kan minde dig og mig om ham, der sagde: Jeg er Verdens Lys, og den, der følger efter mig, skal ikke vandre i Mørke. Og vi tænder Julelyset med Ønsket om, at Lyset maa skinne ind i den mørkeste Krog i vore Hjerter og vise os, hvor vi dog alle trænger til en Frelser, der kan tage sig af os. Vi tænder Julelyset, fordi Lyset ikke blot giver Lys, men ogsaa giver Varme og minder os om Guds Kærlighed til os, at saa elskede Gud Verden, at han gav sin Søn den enbaarne, for at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have det evige Liv. Og Lyset kan

varme vore Hjerter ved at sige, at „Gud er os ikke længer vred, det kan vi deraf vide, at han har sendt sin Søn herved for Verdens Synd at lide“, og at han baade kan og vil frelse dig og mig, om vi saa er nok saa store Syndere.

Og vi stiller Juletræet op midt paa Gulvet som Billede paa Livets Træ — Kundskabens Træ søger vi til hver Dag her paa Skolen — men Livets Træ minder os om, at Jesus har overvundet Døden og givet os alle Adgang til Livet, hvis vi selv vil. Ja, hvis vi selv vil: Lyset skinnede i Mørket, men Mørket begreb det ikke. Julelysene skinner for os i alt det Mørke af Synd og Daarlighed, af Egenkærlighed og Misundelse, vi er omgivet af. Begriber du, at du ikke kan finde Frelse ved noget andet Navn end Jesusnavnet, eller tror du, du kan frelse dig selv? Nej, lad os bede ham, som sagde, at Lyset skulde skinne i Verden, at han ogsaa vil lade Lyset skinne i vore Hjerter, saa vi som Hyrderne maa se Guds Herlighed og undres saare. Lad os derfor dog gaa til Bethlehem og sige Tak for Juleevangeliet, thi det kan man leve paa, og det kan man dø paa. Julens Evangelium kan bære, naar alt andet brister her, Julens Evangelium er ikke en tynd Is, der brister, naar man gaar ud paa den, og ikke heller en glat Is, der lokker med sin haarde og glatte Overflade, hvor man stadig falder, nej, Julens Evangelium er overhovedet ikke køld som Is, men det kan bære og holde dig oppe, og det kan varme og lyse op i dig og i mig, „naar i en mørk og bange Stund saa mange Synders Minde gaar frem af Hjertets dybe Grund“. Gid vi da maa blive grebet ikke blot af Julestemningen, men af Juleevangeliet med dets Glæde og dets Alvor, saa vi søger at leve derefter paa den Maade, at det maa kunne kendes paa os i vort daglige Liv, at vi er Lysets Børn, at vi bringer Lys og Varme med os, at vi er gode og milde og kærlige i vor Dom over andre og lægger al Gnavenhed og Egenkærlighed

og Misundelse til Side. Paa den Maade kan enhver af os bære Julen ud med til vore Hjem og ud til vor Gerning, og i saa Fald kan det i Sandhed siges, at Julen ikke er gaaet vor Dør forbi. I dette Haab ønsker jeg en glædelig Jul for os alle sammen med Tak til Gud for hans Julebud“.

Efter at Julegaverne og Konfekten var fordelt mellem Børnene af Klasselærerne, afsluttede Forstanderen med en Tak for det gamle Aar og Ønsket om Guds Velsignelse over Vajsenhuset og dets Gerning i det nye Aar, og Festen endte med, at alle sang: Dejlig er Jorden.

Til Juletræet havde de Herrer Forlagsboghandlere Lehmann & Stage skænket en Del gode Bøger som vi er meget taknemmelige for.

Hver Juleaften ydes der til de fattigste Hjem her i Skolen en halv Skinke og 2 Pund Risengryn, for at intet Barn, der gaar i Vajsenhusets Skole, i Juletiden skal savne det fornødne for sig og sin Familie. I Aar uddeltes der saaledes 88 halve Skinker og 176 Pund Risengryn.

Skolen.

Elev antallet d. 1. Marts er 278 Børn (134 Dreng, 144 Piger), dels forældreløse (Vajser), dels faderløse, som er fordelt i 10 Klasser.

Skoledagenes Antal har været 238.

Skolen begynder den 1ste April Kl. 8, den 1ste November Kl. 9. Med Direktionens Billigelse er Undervisningen i Aar forsøgsvis meddelt i „Lektioner“ paa 40 Minutter i Stedet for i Timer paa 50 Minutter. Forsøget er gennemgaaende faldet tilfredsstillende ud; de 4 nederste Klasser har haft 6 Lektioners daglig Undervisning og de 6 øverste 7.

Intet skolesøgende Barn maa have Byplads.

Undervisningsfagene i Skolen er:

Religion.	Regning.
Dansk.	Skrivning.
Tysk.	Bogføring.
Engelsk.	Tegning.
Historie.	Linnedsyning.
Geografi.	Skræddersyning.
Naturhistorie.	Haandgerning (Sløjd).
Sundhedslære.	Dans.
Naturlære.	Gymnastik.
Geometri.	Sang.
Aritmetik.	

Musik (for Drengene): Violin, Bratsch, Violoncel og Kontrabas.

Husgerning og Kogescole (for Pigerne). Ogsaa i Aar har udgaaede Elever om Onsdagen, 7—10 Aften, faaet Undervisning i Husgerning.

Skolens Lærerpersonale.

Fru J. Bagger, eks. Lærerinde (1870), har undervist 1ste Fællesklasse i Dansk og Regning og 2den Fællesklasse i Regning. 22 Lektioner.

Hr. J. V. Andersen, Bogbindermester (1881), har undervist Drengene i Bogbinderi og Sløjd. 8 Lektioner.

Frk. S. Bruun, eks. Lærerinde (1890), har undervist 2den Fællesklasse i Dansk, Naturhistorie og Skrivning, 3dje og 4de Fællesklasse i Naturhistorie og Geografi, endvidere 5te Fællesklasse i Naturhistorie og 6te Pige Klasse i Geografi samt 6te og 7de Pige Klasse i Historie. 35 Lektioner.

Frk. P. Moberg (1890), Lærerinde paa Syskolen, har undervist i alle Pige Klasser og desuden 1ste Dreng Klasse i Syning. 25 Lektioner.

Hr. C. Larsen (1890), har undervist Drengene i Snedker- og Drejerhaandværket. 8 Lektioner.

Hr. Krigsraad Waldorff (DM., R. af St. A. og M. f. D. R.) (1890), har undervist Drengeskolen i Gymnastik samt ledet Danseundervisningen om Vinteren. Desuden har han forestaaet Drengenes Badning. 10 Lektioner.

Viceinspektør J. Sommer, cand. phil. (1891), har undervist de 6 øverste Klasser i Tysk, de 4 nederste Klasser i Religion samt 5te Dreng Klasse i Dansk, endvidere 3dje og 4de Fællesklasse i Historie. 42 Lektioner.

Hr. E. Prehn, Musiker (1892), har ledet Sangundervisningen i hele Skolen, 14 Lektioner, samt undervist Drengene i Violinspil. 6 Timer.

Hr. Alfred Larsen, Kunstmaler (1893), har undervist de 8 øverste Dreng- og Pigeklasser i Tegning samt 3dje Fællesklasse, 6te og 7de Drengeklasse i Skrivning, endvidere 1ste og 2den Drengeklasse i Lersløjde. 26 Lektioner. Skolebibliotekar.

Frk. N. Brix, eks. Gymnastiklærerinde (1893), har undervist alle Pigeklasserne i Gymnastik og Dans samt 1ste og 2den Drengeklasse i Anstandsøvelser og Dans. 9 Lektioner.

Hr. H. Larsen, Musiker (1895), har undervist Drengene i Violin, Violoncel, Bratsch og Kontrabas, 10 Timer, og ledet Sammenspillet med de udgaaede Elever, $1\frac{1}{2}$ Time.

Hr. K. Obel, cand. theol. (1900), har undervist 8de Fællesklasse i Dansk, Engelsk og Historie, de 5 øverste Drengklasser samt 6te og 7de Pigeeklasse i Engelsk, endvidere 7de Dreng- og 5te Fællesklasse i Historie, 7de Pigeeklasse i Dansk og Geografi samt 1ste og 2den Drengeklasse i Anskuelse. 42 Lektioner.

Frk. Henriette Luther (1902), Lærerinde paa Skrædderskolen og Syskolen, har desuden forestaaet Pigerens Badning. 25 Lektioner.

Viceinspektrice Frk. Agnes Johansen (1908), har undervist 1ste Fællesklasse i Skrivning, 8de Fællesklasse i Regning, Skrivning og Bogføring samt 6te og 7de Pigeeklasse i Regning og 7de Pigeeklasse i Skrivning. 24 Lektioner.

Hr. P. W. Degner, cand. phil. og eks. Lærer, (1913), har undervist 8de Fællesklasse og 7de Drengeklasse i Naturlære, 7de og 6te Drengeklasse, 5te og 3dje Fællesklasse i Regning, 8de, 7de og 6te Drengeklasse i Matematik, 6te Drengeklasse i Geografi og 4de Fællesklasse i Dansk. 42 Lektioner.

Frk. Harriet Thomassen, eks. Lærerinde og Skolekøkkenlærerinde (1913), har undervist 7de Pigeeklasse i Naturlære og Naturhistorie, 6te Pigeeklasse i Dansk og Skrivning, 5te og 2den Fællesklasse i Geo-

grafi, 4de Fællesklasse i Skrivning; desuden har hun ledet Undervisningen i Skolekøkkenet for 8de og 7de Pige Klasse samt for et Hold af udgaaede Elever. 34 Lektioner.

Hr. J. Hjørnlund, cand. theol. (1914), har undervist 7de og 6te Dreng Klasse i Dansk og Naturhistorie, desuden 6te Dreng Klasse i Historie og 5te Fællesklasse i Skrivning samt 3dje Fællesklasse i Dansk endvidere 8de og 1ste Fællesklasse i Geografi, samt 6te Pige Klasse i Naturhistorie og 4de Fællesklasse i Regning. 42 Lektioner.

Forstander Chr. Ottesen, cand. theol. (1893) har, undervist de 6 øverste Klasser i Religion samt 6te Dreng Klasse i Naturlære og 8de Dreng Klasse i Regning. 21 Lektioner.

Undervisningen

er i det forløbne Skoleaar meddelt i de forskellige Klasser efter følgende Plan:

Iste Fællesklasse (25 Elever).

Dansk. M. Lønborg-Jensens Billedtavler og „Min første Bog“. Beskrivelse af Billeder, Indøvelse af Farverne. 10 Lektioner.

Religion. Mundtlig Gennemgang af Skabelsen til Josefs Død og udvalgte Fortællinger af det nye Testamente, 6 Salmer. 3 Lektioner.

Hjemstavnslære 1 Lektion.

Regning. Hovedregning: Wilsters Regnebog for Barneskolen, 1ste Hæfte. Tavleregning: Addition og Subtraktion i ubenævnte Tal. 6 Lektioner.

Skrivning. 6 Lektioner.

Gymnastik. Pigerne 2 Lektioner og Drengene 3 Lektioner.

Sang. 2 Lektioner.

Haandarbejde. (Pigerne alene) 6 Lektioner.

Lersløjde. (Drengene alene) 2 Lektioner.

Anskuelsesundervisning. (Drengene alene)
Dyrene og deres Liv efter store Væg billeder, mange
Historier om Dyr. 2 Lektioner.

2den Fællesklasse (32 Elever).

Dansk. Oplæsning efter Julie Heins danske
Læsebog II. Stil efter Fossing og Jørgensens Vejled-
ningsøvelser 1ste Hæfte. 8 Lektioner.

Religion. Af det gamle Testamente er mundt-
ligt gennemgaaet fra Moses til David, og af det nye
Testamente udvalgte Fortællinger. 6 Salmer. 3 Lek-
tioner.

Geografi. Mundtlig Gennemgang af Danmark.
2 Lektioner.

Naturhistorie. Mundtlig Fremstilling efter
Billederne paa Væggen, desuden Firben, Gedde, Rød-
spætte, Oldenborre, Edderkop og Snegl. 2 Lektioner.

Regning. Wilsters Regnebog for Barneskolen,
2det Hæfte. Tavleregning: Addition, Subtraktion og
Multiplikation i ubenævnte Tal. 6 Lektioner.

Skrivning. 5 Lektioner.

Gymnastik. Pigerne 2 Lektioner og Drengene
3 Lektioner.

Sang. 2 Lektioner.

Haandarbejde. (Pigerne alene) 6 Lektioner.

Lersløjde. (Drengene alene) 2 Lektioner.

Anskuelsesundervisning. (Drengene alene)
Menneskelegemets vigtigste Funktioner. Planternes
Liv (Vækstkaske), Nytteplanter. En Bys Fremkomst,
Vækst og Organisation (i Forbindelse hermed: for-
skellige Næringsveje). Vandets Kredsløb. En Del
lette fysiske Forsøg. Øvelse i Længdemaaling. Op-
mærksomhedsøvelser. 2 Lektioner.

3dje Fællesklasse (32 Elever).

Dansk. Oplæsning efter Julie Heins danske Læ-
sebog III. Sproglærens første Grundtræk mundtligt

indøvede. Diktat og Stil efter Fossing og Jørgensens Danske Stile, 2det Hæfte. Digte lærte efter H. Larsens „50 Sange“ og efter Læsebogen. 8 Lektioner.

Religion. Balslevs Bibelhistorie: David til Jøderne under Romerne. Udvalgte Fortællinger af det nye Testamente. De 3 Trosartikler med Forklaring, de 10 Bud og Fadervor. 8 Salmer. 2 Lektioner.

Historie. Nikolaj Nielsen: Danmarkshistorie: forfra til Svend Estridsen. 3 Lektioner.

Geografi. Thyges Geografi: forfra til Frankrig, 2 Lektioner.

Engelsk. (Drengene alene): Th. Goldschmidt: Engelsk til „Selvstudium“, S. 11—57. Undervisningen er for største Delen blevet drevet uden Bog ved Hjælp af Tegninger paa Skoletavlen. 2 Lektioner.

Naturhistorie. Erslev og Feddersen: 75 Sider, desuden mundtligt af Botanikken: Bøg, Valmue, Ager-sennep, Tulipan, Anemone og Hestekastanie. 2 Lektioner.

Regning. Wilster: Regnebog for Barneskolen, 3dje Hæfte. 5 Lektioner.

Tegning. (Drengene alene) Frihaandstegning efter Fortegning. 2 Lektioner.

Skrivning. 4 Lektioner.

Gymnastik. 2 Lektioner.

Sang. 2 Lektioner.

Haandgerning. (Drengene) 2 Lektioner.

Haandarbejde. (Pigerne) 7 Lektioner.

4de Fællesklasse (34 Elever).

Dansk. Julie Heins danske Læsebog IV. Analyse, Diktatstile og Stiløvelser efter Fossing og Jørgensens Dansk Stil, 3dje Hæfte. Digte, lærte efter H. Larsens „50 Sange“ og efter Læsebogen. Pigerne 7 og Drengene 8 Lektioner.

Religion. Balslevs Bibelhistorie: Skabelsen til det babyloniske Fangenskab. Udvalgte Fortællinger

af det nye Testamente. Af Luthers lille Katekismus er lært Daabs- og Nadverordene. Tredje Klasses Pensum repeteret. 10 Salmer. 2 Lektioner.

Historie. Nikolaj Nielsen: Danmarkshistorie: fra Svend Estridsen til den nyere Tid. 3 Lektioner.

Geografi. Thyge og Dahlberg: fra Frankrig til de fremmede Verdensdele, Danmark repeteret. 2 Lektioner.

Engelsk. (Drengene alene) Andersen og Panduro: Engelsk Begynderbog, Stk. 36—72. Samtale om det læste. 2 Lektioner.

Regning. Henrik Wilster: Regnebog for Børneskolen, 4de Hæfte. 5 Lektioner.

Naturhistorie. Balslev: Dyrenes Naturhistorie: Fugle, Krybdyr og Padder. Af Botanikken er mundtligt gennemgaaet: Vintergæk, Vorterod, Kodriver, Brændenælde, Døvnælde og Ært. 3 Lektioner.

Tegning. (Drengene alene) Frihaandstegning efter Fortegning. 2 Lektioner.

Skrivning. 3 Lektioner.

Gymnastik. 2 Lektioner.

Sang. 2 Lektioner.

Haandgerning. (Drengene) 2 Lektioner.

Haandarbejde. (Pigerne) 7 Lektioner.

5te Fællesklasse (33 Elever).

Dansk. Olaf Lange: Danske Læsestykker til Brug for 1ste Mellemskoleklasse er brugt til Oplæsning og Indøvelse af Sproglærens Begyndelsesgrunde. Digte lærte efter H. Larsens „50 Sange“. Diktat og Genfortælling efter Fossing og Jørgensen, Hæfte 4. 7 Lektioner.

Religion. Dele af Balslevs Bibelhistorie læst. Indledningen og de 10 Bud efter Balslevs Katekismus. Bøgerne i det gamle og i det nye Testamente. Salmer. 3 Lektioner.

Historie. Nikolaj Nielsen: Danmarkshistorie: fra

Reformationen til Frederik IV. Ejler Møllers Verdenshistorie: Oldtid og Middelalder. 3 Lektioner.

Geografi. Thye og Dahlberg: De fremmede Verdensdele og alm. Geografi. 3 Lektioner.

Engelsk. (Drengene) Andersen og Panduro: Engelsk Begynderbog, Stk. 76 til 106, samt Th. Goldschmidt: „Engelsk til Selvstudium“, c. 25 Sider. De fleste af Billedgloserne i Resten af Bogen er blevet gennemgaaet. 3 Lektioner.

Tysk. H. Reincke: Tysk Begynderbog for Mellemkolen. 42 Sider. Tysk Stil. Fr. Sand: Tysk Formlære. 3 Lektioner.

Regning. Henrik Wilster: Regnebog for Barne-skolen, 5te Hæfte. Hjemmeregning 1 Gang ugentlig. 5 Lektioner.

Naturhistorie. Balslev: Dyrenes Naturhistorie, S. 93—ud. Botanik, S. 1—30. 3 Lektioner.

Tegning. Frihaandstegning efter Fortegning. Drengene 3, Pigerne 2 Lektioner.

Skrivning. 3 Lektioner.

Gymnastik. 2 Lektioner.

Sang. 2 Lektioner.

Haandgerning. (Drengene) 2 Lektioner.

Haandarbejde. (Pigerne) 7 Lektioner.

6te Drengeklasse (27 Elever).

Dansk. Olaf Lange: Danske Læsestykker til Brug for 2. Mellemskoleklasse er benyttet til Oplæsning og Analyse. Digte efter H. Larsens „50 Sange“. Genfortællingsstil, Diktat og Fristil efter Fossing og Jørgensen, Hæfte 5. Oplæsning af enkelte Hovedværker og mundtlig Litteraturhistorie. 7 Lektioner.

Religion. J. Martensen og J. Paullis Bibelhistorie S. 1—66 og 105—140. Balslevs Katekismus 1ste og 2den Trosartikel, Salmer. 3 Lektioner.

Historie. Ejler Møller: Nordens Historie: fra Frederik III og ud. Ejler Møller: Verdenshistorie: fra Reformationen og ud. 3 Lektioner.

Geografi. Dahlberg: Geografi for Mellemskolen, Nr. 4: Europa med Undtagelse af Sydeuropa. Specielt Danmark. 2 Lektioner.

Engelsk. Chr. Ottesen: Read and Spell, 30 Sider. Analyse, Genfortælling, 1 Stil om Ugen. 3 Lektioner.

Tysk. H. Reincke: Tysk Begynderbog for Mellemskolen, Side 42—82. Sands tyske Formlære. 3 Lektioner.

Geometri. Jul. Petersen: Plangeometri for Mellemskolen, forfra til 5te Kapitel. (34 Sider). 1 Lektion.

Aritmetik. Jul. Petersen: Aritmetik og Algebra for Mellemskolen, forfra til Division. (41 Sider), 1 Lektion.

Regning. Wilster: Regnebog for Barneskolen: 6te Hæfte. Hjemmeregning 1 Gang ugentlig. 5 Lektioner.

Naturhistorie. Balslevs Dyrenes Naturhistorie: S. 140—168. Balslevs lille Botanik: Side 31—64. Hele Botanikken repeteret ved Gennemgang af Planter. Ca. 10 Lektioner anvendt til Besøg paa Zoologisk Museum. 3 Lektioner.

Naturlære. Til Dels uden Bog er gennemgaaet Indledningen til Naturlæren. 1 Lektion.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 2 Lektioner.

Skrivning. 2 Lektioner.

Gymnastik. 2 Lektioner.

Sang. 2 Lektioner.

Haandgerning. 2 Lektioner.

6te Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Olaf Lange: Danske Læsestykker for 2den Mellemskoleklasse er anvendt til Oplæsning. Fos-

sing og Jørgensen: Dansk Stil, 5te Hæfte, anvendt til Analyse og Genfortælling. Diktater efter Smith og Lange: Dansk Stil. Danske Digte. Oplæsning af enkelte Hovedværker af den danske Litteratur. 8 Lektioner.

Religion. J. Martensen og J. Paullis Bibelhistorie: Side 1—66 og 105—140. Balslevs Katekismus, 1ste og 2den Trosartikel. Salmer. 3 Lektioner.

Historie. Ejler Møller: Nordens Historie: 1730—1864. Ejler Møller: Verdenshistorie, den nyere Tid. 3 Lektioner.

Geografi. Dahlberg: Geografi for Mellemskolen, Nr. 4. Side 7—80. 2 Lektioner.

Engelsk. Andersen og Panduro: Engelsk Begynderbog, Stk. 1—45. 1 Lektion.

Tysk. H. Reincke: Tysk Begynderbog for Mellemskolen. Side 42—82. Fr. Sand: Tysk Formlære. 3 Lektioner.

Regning. Brøk under alle Former efter H. Wilsters Regnebog for Barneskolen, 6te Hæfte. Hjemme-regning 1 Gang ugentlig. 5 Lektioner.

Naturhistorie. Balslev: Dyrenes Naturhistorie: Fiskene. Balslevs Botanik S. 31—64 som Grundlag for en udførligere Gennemgang i Forbindelse med naturhistoriske Stile. Krybdyr og Fugle repeteret under Besøg paa Zoologisk Museum. Gennemgang af Planter i Sommermaanederne. 2 Lektioner.

Tegning. Frihaandstegning efter Fortegning 2 Lektioner.

Skrivning. 2 Lektioner.

Gymnastik. 2 Lektioner.

Sang. 2 Lektioner.

Haandarbejde. 7 Lektioner.

7de Drengeklasse (21 Elever).

Dansk. Olaf Lange: Danske Læsestykker for 3dje Mellemskoleklasse og Vilh. Mallings: Fra Hol-

berg til Chr. Richardt er benyttet til Oplæsning og Analyse. Litteraturhistorie er gennemgaaet mundtligt i Tilknytning til Oplæsning af forskellige Digterværker. Stil efter Fossing og Jørgensen (Hæfte 5). 5 Lektioner

Religion. Hele J. Martensen og J. Paullis Bibelhistorie læst. 3dje Trosartikel, Fadervor, Daaben og Nadveren efter Balslevs Lærebog. Palæstinas Geografi. Bøgerne i det gamle og det nye Testamente. Salmer. 3 Lektioner.

Historie. L. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen I.: hele Bogen, kun Oldtiden og Danmark i Middelalderen repeteret. 3 Lektioner.

Geografi. Dahlberg: Lærebog i Geografi Nr. 4 Asien, Amerika og Australien. Skandinavien repeteret. 2 Lektioner.

Engelsk. Chr. Ottesen: Read and Spell c. 38 Sider, Analyse og Genfortælling. 1 Stil ugentlig. Eleverne har skiftevis fortalt selvvalgte Smaahistorier paa Engelsk. 3 Lektioner.

Tysk. H. Reincke: Tysk Begynderbog for Mellemskolen Side 61—102. P. L. Ipsen: Tysk Grammatik for Mellemskolen. 3 Lektioner.

Geometri. Jul Petersen: Geometri for Mellemskolen: fra Konstruktioner til regulære Polygoner. $1\frac{1}{2}$ Lektion.

Aritmetik. Jul. Petersen: Aritmetik og Algebra for Mellemskolen: Division. Ligninger med 1 og 2 ubekendte. $1\frac{1}{2}$ Lektion.

Regning. Wilsters Regnebog for Mellemskolen II Del. Hjemregning 1 Gang ugentlig. 5 Lektioner.

Naturlære, Th. Sundorph: Fysik for Mellemskolen I.: Varme, Magnetisme og Elektricitet. 2 Lektioner.

Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie: Side 145 og Bogen ud, ca. 12 Lektioner er henlagt til Zoologisk Museum; desuden Botanik Side 31 og Bogen ud. Ludvig Hammer: Menneskelegemet og dets Hygiejne. 2 Lektioner.

Tegning. Konturer efter Traadlegemer, Klodser og Gibs samt Farvetegning efter fritstaaende Genstande. 3 Lektioner.

Skrivning. 2 Lektioner.

Gymnastik. 2 Lektioner.

Sang. 2 Lektioner.

Haandgjerning. 2 Lektioner.

7de Pigeklasse (25 Elever).

Dansk. Olaf Lange: Danske Læsestykker for 3dje Mellemskoleklasse er blevet anvendt til Oplæsning og Analyse. Gennemgang af de tilsvarende Afsnit af Litteraturhistorien. Forskellige Digtværker er blevet læst for Klassen. Nogle Digte er blevet lært udenad. Stil skriftlig og mundtlig, med Fossing og Jørgensen: „Dansk Stil“, 5te Hæfte, som Grundlag. 4 Lektioner.

Religion. 3dje Trosartikel, Fadervor, Daaben og Nadveren efter Balslevs Lærebog. Hele J. Martensen og J. Paullis Bibelhistorie læst. Palæstinas Geografi. Bøgerne i det gamle og det nye Testamente. Salmer. 3 Lektioner.

Historie. Ludv. Schmidts Lærebog I: hele Bogen gennemlæst, Verdenshistorien repeteret. 2 Lektioner.

Geografi. Dahlbergs Geografi Nr. 2: Danmark repeteret. Den skandinaviske Halvø og de fremmede Verdensdele. 2 Lektioner.

Naturhistorie. Ludvig Hammer: Menneskelegemet og dets Hygiejne: Side 1—72. Næringsmiddel-læren tillige efter K. Blicher og Sofie Rasmussen: Lærebog i Huslig Økonomi. Side 2—24. 1 Lektion.

Naturlære. Th. Sundorph: Fysik for Mellem-skolen I: Mekanisk Fysik, Magnetisme og noget af Elektricitetslæren. 2 Lektioner.

Tysk. H. Reincke: Tysk Begynderbog for Mellem-skolen Side 61—102. P. L. Ipsen: Tysk Grammatik for Mellem-skolen. 3 Lektioner.

Engelsk. Andersen og Panduro: Engelsk Begynderbog for Mellem-skolen Stk. 1—76. 3 Lektioner.

Regning. H. Wilster: Regnebog for Mellemskolen II. Del og Opgaver efter III. Del. Hovedregning efter N. Femmers Hovedregningsopgaver II. Del samt mundtlig Regning efter Folkeskolens Regnebog III. Del. Hjemmeregning 1 Gang ugentlig. 4 Lektioner.

Skrivning. 2 Lektioner.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 1 Lektion.

Gymnastik. 2 Lektioner.

Sang. 1½ Lektion.

Haandarbejde. 6½ Lektion.

Skolekøkken. Madlavning og Husgerning. 4 Lektioner.

8de Fællesklasse (19 Elever).

Dansk. Til Oplæsning er blevet benyttet O. Lange: Danske Læsestykker for 4de Mellemskoleklasse samt forskellige Digterværker. Analyse, Litteraturhistorie. En Fristil hver Uge. Eleverne har holdt Foredrag om selvvalgte Emner. 4 Lektioner.

Religion. Hele Balslevs Katekismus, Kirkeaaets Evangelier samt Apostlenes Gerninger gennemgaaet. Salmer. 2 Lektioner.

Historie. L. Schmidt: Lærebog i Historie for Mellemskolen II. Mundtlig Gennemgang af Samfundslærens Hovedpunkter. 3 Lektioner.

Geografi. Gennemgang af den fysiske Geografi. Danmark repeteret. 1 Lektion.

Tysk. Johanna Spyri: Pepino og Side 20—31 af Das Gespensterschiff und andere Geschichten. (Deutsche Jugendbücherei Nr. 55 og 30). P. L. Ipsen: Tysk Grammatik for Mellemskolen. Tysk Stil 1 Gang om Ugen. 4 Lektioner.

Engelsk. Chr. Ottesen: Read and Spell, 26 Sider, samt A helping Hand. Andersen og Panduro: Engelsk i Mellemskolen II, 50 Sider. Genfortælling, Grammatik, Analyse, 1 Stil om Ugen. Samtale om Billederne i illustrerede Blade. Eleverne har skifte-

vis fortalt selvvalgte Smaa historier paa Engelsk. 4 Lektioner.

Regning. H. Wilster: Regnebog for Mellem-skolen III. og IV. Del: Alle Arter af Reguladetri, Procent-, Delings-, Blandingsregning, Rente og Rentese-
rente. Mundtlig Regning efter Petersen og Vogel-Jørgensen. Hjemmeregning 1 Gang ugentlig. Drengene 6 og Pigerne 4 Lektioner.

Aritmetik (Drengene alene). Jul. Petersen Aritmetik og Algebra for Mellemskolen: Potens og Bogen ud. $1\frac{1}{2}$ Lektion.

Geometri. (Drengene alene). Praktisk Anven-delse af Flade og Rummaaling efter Wilster III. og IV. Del. Mundtlig gennemgaaet: Kongruenssætning-
er, ensvinklede Trekanter, geom. Steder, den retvink-
lede Trekant, mellem- og fjerde proportionale Konstruk-
tioner. Arealberegning. $1\frac{1}{2}$ Lektion.

Bogføring. Yngste Hold almindelig Bogføring efter en lettere trykt Opgave, derefter ført et enkelt Bogholderi efter Kolonnesystemet med Hovedbog, Kassebog, Bogføringskladde og Statusbog. Ældste Hold har anlagt og ført dobbelt Bogholderi efter Opgave. 1 Lektion.

Naturlære. V. Borgen: Naturlære for Borger- og Folkeskolen: Varme, Elektricitet og Magnetisme. 2 Lektioner.

Tegning. Drengene: Tegning efter Klodser, Gibs og fritstaaende Genstande, lidt geometrisk Tegning og Perspektivtegning. 4 Lektioner.

Pigerne: Tegning efter Klodser og fritstaaende Genstande samt lidt Perspektivtegning. 2 Lektioner.

Gymnastik. 2 Lektioner.

Sang. Pigerne $1\frac{1}{2}$ Lektion, Drengene 2 Lek-
tioner.

Haandgjerning. (Drengene) 2 Lektioner.

Haandarbejde. (Pigerne) $6\frac{1}{2}$ Lektion.

Madlavning og Husgerning. 4 Lektioner.

Tegneundervisningen ledes efter Hr. Tegneinspektør, Professor C. Andersens Metode.

Sangundervisningen ledes efter det ministerielle Sangregulativ af 30. Maj 1899.

Gymnastikundervisningen ledes efter Haandbog i Gymnastik af 1899, udarbejdet af Gymnastikkommissionen af 30. November 1889.

For tilbagestaaende Børn gives der Ekstra-Undervisning uden for Skoletiden, særlig i Engelsk, Tysk og Regning, samt for sjette Klassernes Konfirmander tillige i Religion, henholdsvis af Hr. cand. theol. K. Obel, Hr. Viceinspektør J. Sommer og Viceinspektrice Frk. A. Johansen, dog ogsaa i alle andre Fag, hvor det efter Lærerens Skøn maatte være nødvendigt for at hjælpe dem frem til at følge med deres Klasse. Dette bliver særlig nødvendigt for de forældre-løse Børn (Vajser), da disse jo ved Forældrenes Død kommer herind fra mange forskellige Samfundslag, højst forskellige Skoleforhold og i meget forskellige Aldre.

Undervisningen i Haandgerning er lagt midt i Skoletiden for at bringe Afveksling og styrke Kræfterne.

Haandgerningsskolen for Drengene bestaar af 2 Afdelinger: en Snedker- og Drejerskole og en Pap- og Træsløjdscole. De 6 øverste Drengeklasser deltager i denne Undervisning.

I Snedker- og Drejerskolen, der ledes af Hr. Carl Larsen, forarbejdes alle Slags Træsager, saasom: Slæder, Vogne, Reoler, Pulte, Trillebøre o. a., de alle anvendes til Gaver ved Vajsenhusets Juletræ.

I Pap- og Træsløjds-kolen, der ledes af Hr. Bogbindermester J. V. Andersen, udføres alle Slags Paparbejder, Syæsker, Skoletasker o. l. og Træarbejder (Træindlægning, Løvsavskæring, Børstebinding o. l.), hvorved Børnenes Nøjagtighedssans, Opfindsomhed og Fingernemhed kan udvikles. Alle saadanne Arbejder anvendes ligeledes til Gaver ved Vajsenhusets Juletræ. I denne Skoleafdeling laves endvidere alle de Skrive- og Stilebøger, der bruges i Skolen.

Iste og 2den Drengeklasse er ogsaa i Aar blevet undervist i Lersløjld og Modellering af Hr. Kunstmaler Alfr. Larsen.

Haandgernings-skolen for Pigerne er ligeledes delt i 2 Afdelinger: een for Linnedsyning og Strømpestriking og een for Skræddersyning.

I Linnedsyskolen, der ledes af Frk. Moberg og Frk. Luther, sys en Del Linned til Børnenes Konfirmation, ligesom ogsaa en ikke ubetydelig Del, der bortgives i Aarets Løb til de trængende blandt Børnene. Hovedsagen er Linnedsyning, men ved Siden deraf gives der de dygtigste Elever Lejlighed til at udvikle andre Færdigheder, saasom Mønsterstriking, Broderi o. a., dog kun som Belønning for Flid og til Opmuntring for de gode Evner.

Desuden er Drengene i 1ste Klasse 1 Lektion hver anden Uge under Frk. Mobergs Ledelse blevet vænnet til at anvende Naal og Traad.

Skræddersyskolen ledes af Frk. H. Luther; i den sys en Del af Pigerne Konfirmationskjoler samt de ikke faa Kjoler, der bortgives i Aarets Løb til Børnene. Børnene benytter nu 2 Symaskiner ved den daglige Undervisning.

Danseskolen ledes af Frk. Brix og Hr. Krigsraad Waldorff. Sammendans mellem 6te Pige- og Drengeklasse finder Sted hver Lørdag fra 3—4 i Vinterhalvaaret under Ledelse af Hr. Krigsraad Waldorff.

Skolekøkkenet ledes af Frk. H. Thomassen. I Aarets Løb er med 7de Klasse (yngste Hold) gennemgaaet:

- I. De daglige Rengøringsarbejder i Skolekøkkenet:
Opvask, Skuring, Afsæbning, Rengøring samt Gulvvask.
- II. Tøjvask, Sammenlægning og Rulning.
- III. Madlavning.
- IV. Syltning.
- V. Bagning.

Med 8de Klasse (ældste Hold) er gennemgaaet:

- I. Rengøring, Vask og Rulning som i 7de Kl.
- II. Madlavning: Mere sammensatte Retter.
- III. Syltning.
- IV. Bagning.

Børnene holder selv uden fremmed Hjælp, Skolekøkkenet rent; de vasker selv, hvad der bruges af Forklæder, Kapper, Duge Viskestykker o. l.

De spiser selv den Mad, de laver, ved et af dem selv pænt dækket Bord, hvor de efter Tur maa være „Husmoder“ og servere for Kammeraterne.

Endvidere er der med et Hold paa 20 unge Piger, tidligere Elever af Skolen, gennemgaaet Husgerningsøvelser efter en lignende Plan.

I Bygningen er der indrettet tempererede Brusebade, saa at hvert Barn i Skolen faar eet å to Bade om Ugen. Drengenes Badning foregaar under Hr.

Krigsraad Waldorffs Tilsyn, Pigernes under Frk. Luthers.

Musikskolen for Drengene, der blev oprettet den 1ste Oktober 1890, ledes for Tiden af Hr. Musiker E. Prehn (1892) og Hr. Musiker H. Larsen (1895). Der undervises ialt 43 Drengene: 28 i Violinspil, 6 i Violoncel, 6 i Bratsch og 3 i Kontrabas. Det er ikke Hensigten med denne Skole at opdrage nogen eller blot indirekte tilskynde nogen til at gaa Musikervejen, tværtimod, enhver Lyst i saa Henseende bliver som Regel hæmmet og holdt nede; det skal kun være en Glæde og Opmuntring ved Siden af Livets daglige Arbejde. Hovedformaålet for Oprettelsen af denne Skole er at give Børnene Smag for at anvende deres Fritid paa en smuk og god Maade og ved Indøvelse af den rene klassiske Musik allerede fra 8 Aars Alderen af at give dem Afsmag for daarlig og uædel Musik, hvormed saa mange andre mindre gode Tilbøjeligheder slaar Følge, kort sagt, give dem gode Vaner fra den tidligste Tid og dertil lægge det klart for Børnene, hvad Samarbejde og Disciplin inden for Arbejdets Ramme kan udrette selv med smaa Kræfter og Midler. Dette lærer Børnene at forstaa i Skoletidens Løb ved det aarlige stadige Arbejde paa Sammenspil til Eksaminerne og uden for Skoletiden, naar de er konfirmerede, ved Sammenspil i Skolens store Strygeorkester (paa ca. 25 Deltagere).

Dette Elevorkester har sin Øvelse hver Søndag af Hensyn til Lærlingeforholdene. Det dirigeres af Hr. Musiker H. Larsen. Den aarlige Koncert, som afholdes paa Vajsenhuset for Venner og Bekendte, fandt denne Gang Sted to Søndage i Træk i December Maaned med følgende Program:

1. N. W. Gade:	Polonaise af Balletten „Et Folkesagn“.
2. a. Svensk Folke-
melodi:	Du gamla, Du fria.
b. Edv. Grieg:	Åses Død.
3. Sibelius:	Finlandia.
4. Schubert.	Litaney.
5. Tschaiowsky:	Marche slave.
6. Rich. Wagner:	Indtogsmarch af Operaen „Tannhäuser“.

Ved den ene af Koncerterne havde vi ogsaa i Aar den Glæde at se de gamle Vajsenhusianere fra Fri-
boligen i Ahornsgade blandt vore Gæster.

For hver Klasse er indrettet et særligt Klasse-
bibliotek paa saa mange Bind, som Klassen har
Børn. Hver Bog, der findes i disse Klassebiblioteker,
er nøje afpasset efter den paagældende Klasses Tarv
og aandelige Modenhedsstandpunkt og er først indsat
i Biblioteket efter at være gennemlæst af Forstanderen
og vedkommende Klasselærer eller -lærerinde og efter
Samraad mellem disse. Herved opnaas en aandelig
Føling mellem Lærer og Elev af ikke ringe Be-
tydning, og der indsamles i Aarenes Løb et betyde-
ligt litterært Stof, som lejlighedsvis kan optages til
Behandling i den øvrige Undervisning.

De skiftende Udstillinger af forskellige Fa-
briksvirksomheders fremadskridende Stadier, ledsaget
af kort, letfattelig Tekst, som Børnene i Frikvarteret
kan læse, er ogsaa i Aar blevet fortsat under Hr. cand.
theol. Hjørlunds Ledelse. I det ene Skab har vi
haft en konstant Udstilling af de danske Kornsorter,
baade hele Aks og enkelte Korn, i det andet Skab

har bl. andet følgende nye Udstillinger fundet Sted: Forskellige Slags Læder og Skoens Forarbejdning, dyriske og vegetabiliske Olier og Fedtstoffer; Materialier til Fremstilling af Papir. Desuden er i Skabene paa-begyndt en Række naturhistoriske Udstillinger.

Det siger sig selv, at disse Udstillinger kun lader sig virkeliggøre ved stor Velvillie fra vore Fabrikanters Side, som vil overlade os Prøver, man ellers ikke kan faa i Handelen. Og denne Velvillie har vi ogsaa i Aar overalt mødt, hvor vi har henvendt os, og vi føler Trang til her at sige disse Herrer og deres Virksomheder Tak, nemlig: Hr. Skomager Jacobsen, Hr. Apotheker Trojel, Hr. Forlagsboghandler Haase (Lehmann & Stage), samt for de naturhistoriske Udstillingers Vedkommende, Hr. Sløjdlærer C. L. Arsen, som har laant os en Samling Sommerfugle og Græshopper.

Sparemærkesalget har været i Gang som sædvanlig.

Den 4de Juni var de fem øverste Dreng- og Pigeklasser i Roskilde, hvor vi besaa Domkirken og derpaa gjorde Skovtur til Boserup, samme Dag besøgte de øvrige Dreng- og Pigeklasser Zoologisk Have.

I Maj var de 5 øverste Dreng- og Pigeklasser under Ledelse af vedkommende Klasselærere og -lærerinder paa Kunstmuseet og Thorvaldsens Museum.

Den 15de Maj besøgte de fem øverste Dreng- og Pigeklasser Kunstudstillingen paa Charlottenborg.

176 af Skolebørnene fik fri Rejse til deres forskellige Opholdssteder i Sommerferien, i alt var 232 paa Landet.

Landboerne har altsaa atter i Aar udvist en storartet Gæstfrihed mod Vajsenhusets Børn og gjort det muligt, at alle vore Børn — de ganske smaa undtagne, der af forskellige Grunde ikke kan rejse — kom paa Landet. Vajsenhusets „Landopholdsbog“, hvori samtlige Værter og Gæsters Navne for de sidste 24 Aar er optegnet, udviser da ogsaa mange Eksempler paa, at de samme Værter Aar efter Aar har modtaget vore Børn, adskillige endog efter Konfirmationen, til Trods for, at vedkommende Hjem har antaget en ny skole-søgende Elev som Feriebarn. For en saadan Gæstfrihed kan Vajsenhuset ikke være taknemmelig nok. Mange af vore Børn er jo af noget skrøbeligt Helbred paa Grund af medfødte Dispositioner fra de tidligt afdøde Forældre, og om dem alle gælder det, at de lever under saa økonomisk smaa Forhold, at det er en Velgerning at hjælpe dem til en god og styrkende Sommerferie.

Følgende fremmede var velvilligst Censorer ved Eksamen 1915.

Hr. Kommunalærer Abrahamsen.

— Seminarist J. Attrup.

Eks. Gymnastiklærerinde Fru Bartholin-Hansen.

Kommunalærerinde Fru H. Baumgarten.

Faglærerinde Frk. Karen Budde-Lund.

Hr. Musikdirektør M. Christiansen.

— Kommunalærer Christiansen.

— Professor Christensen, R. af D.

Fhv. Lærerinde Frk. E. Ditlevsen.

Hr. Lærer, Redaktør A. Dahl.

— cand. phil., stud. polyt. H. C. Dorph.

— Krigsraad H. Hansen, Dbm., R. af St. A.

— Kommunalærer N. Chr. Hansen.

— Sløjdlærer ved Bakkegaarden Hansen.

Lærerinde ved Bakkegaarden Frk. E. Hoffmann.

Hr. Arkitekt, Inspektør Chr. Jensen.

- Hr. stud. jur. O. Kaarsberg.
— cand. jur., Assistent i Kultusministeriet, Kemp.
-- Kommunalærer Klarskov-Jeppesen.
— cand. theol. Mathiesen.
Eks. Lærerinde Frk. Helga Nielsen.
Hr. cand. theol. Nørregaard.
— Fabrikinspektør C. Ottesen.
Fhv. Lærerinde Frk. M. Petersen.
Hr. Professor Riis-Knudsen, R. af D.
— cand. theol. & mag., Lærer ved Kirkeskolen, Rose.
— Forfatter, cand. jur., Skoleinspektør H. Rützebeck.
— Skolebestyrer, cand. theol. E. Schmidt.
— Kommunalærer H. Smidt.
— cand. phil. Lærer C. Schou.
— Pastor Schwartz-Nielsen.
— Kontorchef L. Waldorff.
-- Professor Weitemeyer.
-

Eksaminations-skema.

8de Fællesklasse.

Lørdag den 25de Marts.

Kl. 8—9	Regning	Frk. Johansen.
— 9—10	Religion	Hr. Ottesen.
— 11—12 $\frac{1}{2}$	Naturlære	Hr. Degner.
— 2—3 $\frac{1}{2}$	Dansk	Hr. Obel.

Tirsdag den 28de Marts.

Kl. 8—9	Matematik, Drengene	Hr. Degner.
— 9—10	Historie	Hr. Obel.
— 11—12	Tysk	Hr. Sommer.
— 12—1	Geografi	Hr. Hjørland.

Onsdag den 29de Marts.

Kl. 9—10	Gymnastik, Pigerne	Frk. Brix.
— 11—12 $\frac{1}{2}$	Engelsk	Hr. Obel.
— 1—2	Gymnastik, Drengene	Hr. Waldorff.

7de Drengeklasse.

Lørdag den 25de Marts.

Kl. 11—12	Historie	Hr. Obel (i 5. Kl.).
— 2—3 $\frac{1}{2}$	Tysk	Hr. Sommer (i 7. Pkl.).

Mandag den 27de Marts.

Kl. 8—9 $\frac{1}{2}$	Regning	Hr. Degner (i 8. Kl.).
— 11—12	Geografi	} Hr. Hjørland (i 8. Kl.).
— 12—1	Naturhistorie	

Tirsdag den 28de Marts.

Kl. 11—12	Religion	Hr. Ottesen (i 5. Kl.).
— 2—3	Engelsk	Hr. Obel (i 5. Kl.).

Onsdag den 29de Marts.

Kl. 8—9 $\frac{1}{2}$	Naturlære	Hr. Degner (i 5. Kl.).
— 11—12 $\frac{1}{2}$	Dansk	Hr. Hjørland (i 5. Kl.).
— 1—2	Gymnastik	Hr. Waldorff.
— 2—3 $\frac{1}{2}$	Matematik	Hr. Degner (i 8. Kl.).

7de Pigeklasse.*Lørdag den 25de Marts.*

Kl. 8—9	Tysk	Hr. Sommer.
— 9—10	Naturhistorie	Frk. Thomassen.
— 11—12 $\frac{1}{2}$	Religion	Hr. Ottesen.

Mandag den 27de Marts.

Kl. 11—12	Geografi	Hr. Obel.
— 12—1	Engelsk	Hr. Obel.

Tirsdag den 28de Marts.

Kl. 8—9	Regning	Frk. Johansen.
— 9—10	Naturlære	Frk. Thomassen.
— 11—12 $\frac{1}{2}$	Dansk	Hr. Obel.

Onsdag den 29de Marts.

Kl. 9—10	Gymnastik	Frk. Brix.
— 11—12 $\frac{1}{2}$	Historie	Frk. Bruun.

6te Drengklasse.*Lørdag den 25de Marts.*

Kl. 8—9	Geografi	Hr. Degner.
— 9—10	Naturhistorie	Hr. Hjørland.
— 2—3 $\frac{1}{2}$	Historie	Hr. Hjørland.

Mandag den 27de Marts.

Kl. 11—12 ^{1/2}	Tysk	Hr. Sommer.
— 2—3 ^{1/2}	Regning	Hr. Degner.

Tirsdag den 28de Marts.

Kl. 8—9 ^{1/2}	Religion	Hr. Ottesen.
— 11—12 ^{1/2}	Matematik	Hr. Degner.
— 1—2	Gymnastik.	Hr. Waldorff.

Onsdag den 29de Marts

Kl. 8—9 ^{1/2}	Engelsk	Hr. Obel.
— 2—3 ^{1/2}	Dansk	Hr. Hjørhund.

6te Pigeklasse.*Lørdag den 25de Marts.*

Kl. 11—12 ^{1/2}	Dansk	Frk. Thomassen.
— 2—3 ^{1/2}	Geografi	Frk. Bruun.

Mandag den 27de Marts.

Kl. 11—12	Regning.	Frk. Johansen.
— 12—1	Religion	Hr. Ottesen.

Tirsdag den 28de Marts.

Kl. 9 —10	Gymnastik.	Frk. Brix.
— 2—3 ^{1/2}	Historie	Frk. Bruun.

Onsdag den 29de Marts.

Kl. 8—9 ^{1/2}	Naturhistorie	Hr. Hjørhund.
— 2—3 ^{1/2}	Tysk	Hr. Sommer.

5te Fællesklasse.*Lørdag den 25de Marts.*

Kl. 2—3 ^{1/2}	Regning	Hr. Degner.
------------------------	---------	-------------

Mandag den 27de Marts.

Kl. 8—9 ¹ / ₂	{	Religion	Hr. Ottesen.
		Dansk	Hr. Sommer.
— 2—3 ¹ / ₂		Historie	Hr. Obel.

Tirsdag den 28de Marts.

Kl. 8—9 ¹ / ₂	Tysk	Hr. Sommer.
— 9—10	Gymnastik, Pigerne	Frk. Brix.
— 11—12 ¹ / ₂	Naturhistorie	Frk. Bruun.
— 1—2	Gymnastik, Drengene	Hr. Waldorff.

Onsdag den 29de Marts.

Kl. 11—12 ¹ / ₂	Geografi	Frk. Thomassen.
— 2—3	Engelsk	Hr. Obel.

4de Fællesklasse.*Lørdag den 25de Marts.*

Kl. 8—9	Engelsk, Drengene	Hr. Obel.
— 11—12 ¹ / ₂	Historie	Hr. Sommer.

Mandag den 27de Marts.

Kl. 9—10	Gymnastik, Pigerne	Frk. Brix.
— 1—2	Gymnastik, Drengene	Hr. Waldorff.
— 2—3 ¹ / ₂	Regning	Hr. Hjørlund.

Tirsdag den 28de Marts.

Kl. 8—9 ¹ / ₂	Naturhistorie	Frk. Bruun.
— 2—3 ¹ / ₂	Religion	Hr. Sommer.

Onsdag den 29de Marts.

Kl. 11—12 ¹ / ₂	Dansk	Hr. Degner.
— 2—3 ¹ / ₂	Geografi.	Frk. Bruun.

3dje Fællesklasse.*Lørdag den 25de Marts.*

Kl. 8—9	Engelsk, Drengene	Hr. Obel (i 4. Kl.).
— 11—12 ¹ / ₂	Naturhistorie	Frk. Bruun.

Mandag den 27de Marts.

Kl. 9—10	Gymnastik, Pigerne	Frk. Brix.
— 11—12 $\frac{1}{2}$	Geografi	Frk. Bruun.
— 1—2	Gymnastik, Drengene	Hr. Waldorff.
— 2—3 $\frac{1}{2}$	Historie	Hr. Sommer.

Tirsdag den 28de Marts.

Kl. 8—9 $\frac{1}{2}$	Dansk	Hr. Hjørland.
— 2—3 $\frac{1}{2}$	Regning	Hr. Degner.

Onsdag den 29de Marts.

Kl. 8—9 $\frac{1}{2}$	Religion	Hr. Sommer.
-----------------------	----------	-------------

2den Fællesklasse.*Lørdag den 25de Marts.*

Kl. 9—10	Gymnastik, Pigerne	Frk. Brix.
— 1—2	Gymnastik, Drengene	Hr. Waldorff.

Mandag den 27de Marts.

Kl. 8—9	Naturhistorie	Frk. Bruun.
— 9—10	Geografi	Frk. Thomassen.
— 2—3	Dansk	Frk. Bruun.
— 3—4	Regning	Fru Bagger.

Onsdag den 29de Marts.

Kl. 11—12 $\frac{1}{2}$	Religion	Hr. Sommer.
-------------------------	----------	-------------

1ste Fællesklasse.*Lørdag den 25de Marts.*

Kl. 9—10	Gymnastik, Pigerne	Frk. Brix.
— 11—12	Geografi	Hr. Hjørland.
— 12—1	Regning	Fru Bagger.
— 1—2	Gymnastik, Drengene	Hr. Waldorff.

Tirsdag den 28de Marts.

Kl. 12—1 Religion Hr. Sommer.

Onsdag den 29de Marts.

Kl. 11—12¹/₂ Dansk Fru Bagger.

Fra 10—3 under hele Eksamen er:

Pigernes Haandarbejde fremlagt paa 1ste Sal i
Festsalen, .

Drengenes i Haandgerningslokalerne i Stuen.
Børnenes Skrive- og Stilebøger samt Tegninger
er fremlagt i Sy- og Tegneskolens Lokale
paa 2den Sal.

Alle, som interesserer sig for Skolen, er velkomne
over alt under hele Eksamen.

Det nye Skoleaar begynder Lørdag den 1ste
April Kl. 8.

Det kgl. Vajserhus i Marts 1916.

Chr. Ottesen.

Ved Musikprøven Torsdag den 30te Marts
Kl. 1 præcis i Gymnastiksalen.

Musik-Program.

Beethoven: Aandelig Sang.
P. Heise: Gold er den Jord.
Fr. Kuhlau: Vise og Kor af „Elverhøj“.
Max Bruch: Hebræisk Sang.

Sang-Program.

N. W. Gade: Ved Leire græsse nu Faar paa Vold.
C. F. E. Weyse: Kommer hid, I Piger smaa.
M. Christiansen: „Op i Skole“.
Fransk Melodi: Ved fremmed Kyst paa fjerne Strand.

Afslutning.
